Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2804

Vragen van het lid **Segers** (ChristenUnie) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *de registratie van jihadgangers en terugkeerders* (ingezonden 3 mei 2016).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 13 juni 2016).

Vraag 1
Hoe is het mogelijk dat er zoveel registraties van jihadgangers bij zijn gekomen in het Focal Point Travellers en het Europol Information System (EIS) sinds maart 2015? Betreft het allemaal nieuwe jihadgangers of gaat het ook om registraties van jihadgangers die al voor maart 2015 waren uitgereisd?

Antwoord 1
De significante stijging van terrorisme gerelateerde informatie uitwisseling op EU niveau en specifiek de deling van informatie over jihadgangers, is het resultaat van gezamenlijke inspanningen van opsporingsorganisaties in de EU lidstaten en derde landen. Zowel de kwaliteit als kwantiteit van informatie zijn in de afgelopen anderhalf jaar gestegen. Een voorbeeld daarvan is de informatie deling met Europol's European Counter Terrorism Centre (ECTC), specifiek met het EIS en het Focal Point Travellers.
In 2015 hebben de lidstaten in de JBZ Raad met steun van de Europese Raad en het Europees Parlement, de Europese Commissie en de EU Contra Terrorisme Coördinator, ingezet op het verder versterken van de informatie uitwisseling als prioriteit voor contraterrorisme beleid. Hier waren concrete en meetbare afspraken voor nodig, waar direct op is ingezet. De acties zijn daarnaast uitgebreid en verder uitgewerkt tijdens het Nederlands voorzitterschap. In de JBZ Raad van 9 en 10 juni aanstaande wordt een routekaart geformaliseerd met concrete maatregelen en een strategische visie voor informatie deling en informatie management op het gebied van rechtshandhaving, contraterrorisme en grensbewaking.

Vraag 2 en 10
Op welke wijze waren jihadgangers die nu wel, maar in maart 2015 niet stonden geregistreerd in beeld?
Worden jihadgangers ook nog in andere door Nederland raadpleegbare registers als zodanig geregistreerd?

ah-tk-20152016-2804
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

Antwoord 2 en 10
Nederland signaleert personen die gerelateerd kunnen worden aan «reizen naar een conflictgebied» internationaal in het Schengen Informatie Systeem (SISII) en via Interpol. Deze signaleringen worden gedaan door de Nationale Politie. Sinds 2015 worden personen op deze lijst ook geregistreerd in het EIS en wordt informatie gedeeld met het Focal Point Travellers. Nederland is een van de vijf landen die de meeste informatie deelt met Europol in zowel het EIS als bij het Focal Point Travellers. Nederland registreert tevens gestolen, vermiste of vervallen verklaarde documenten van personen die gerelateerd kunnen worden aan «reizen naar een conflict gebied», in het SISII en in de Interpol Stolen and Lost Travel Documents (SLTD) database.

Vraag 3
Kunt u aangeven op welk moment het u duidelijk werd dat het aantal registraties in het Focal Point Travellers en EIS te laag was ten opzichte van het aantal daadwerkelijk uitgereisde jihadgangers?

Antwoord 3
De EU Contra Terrorisme Coördinator gaf eerder dit jaar aan dat volgens goed gefundeerde inschattingen ongeveer «5000 EU burgers naar Syrië en Irak zijn gereisd om zich aan te sluiten bij ISIS en andere extremistische groepen». Voor de huidige cijfers verwijs ik u naar de beantwoording van vraag 9. Tevens verwijs ik u graag naar mijn brief van 28 april jl. met de beantwoording van de vragen van het lid Segers over de cijfers van Europol over jihadgangers.[1]

Vraag 4, 6 en 7
Worden naar aanleiding van een registratie in het Focal Point Travellers jihadgangers en terugkeerders tegengehouden als ze de grens over gaan?
Wordt in het geval dat een jihadganger, die geregistreerd staat in het EIS, via een Nederlandse luchthaven Nederland uit-, danwel inreist, deze jihadganger in alle gevallen opgemerkt? Zo nee, in welke gevallen niet?
Wordt in het geval dat een jihadganger, die geregistreerd staat in het Focal Point Travellers, via een Nederlandse luchthaven Nederland uit-, dan wel inreist, deze jihadganger in alle gevallen opgemerkt? Zo nee, in welke gevallen niet?

Antwoord 4, 6 en 7
Voor het uitvoeren van de grenscontroles aan de Schengenbuitengrens mag conform de Schengen Grens Code gebruik worden gemaakt van daartoe relevante databases. Dit zijn het SISII en het SLTD. Het Focal Point Travellers en het EIS zijn niet bedoeld, noch beschikbaar voor naslag bij het uitvoeren van de grenscontroles. Er vindt een automatische naslag plaats van het SISII en het SLTD wanneer de grenscontrole wordt uitgevoerd. Wanneer een jihadganger of terugkeerder gesignaleerd staat in het SISII en wordt gecontroleerd, zal deze aan de Schengenbuitengrens worden staande gehouden of tegengehouden, afhankelijk van de gevraagde actie door het signalerende land. Het SISII wordt tevens geraadpleegd tijdens reguliere politiecontroles.
Ten aanzien van het gebruik van het Focal Point Travellers, het EIS en het SISII, wordt ingezet op een «3-traps-benadering» bij het registreren en gebruik van informatie. Informatie wordt gedeeld in het SISII voor controles, zowel aan de grens als reguliere politie controles in de lidstaten zelf, in het EIS voor het genereren van onderzoeksinformatie op nationaal niveau, en in het Focal Point Travellers voor diepte analyse door Europol. Nederland hanteert deze benadering. Het is ook onderdeel van de acties op het gebied van informatie uitwisseling en de detectie van personen en reisbewegingen inzake terrorismebestrijding die in juni in de JBZ Raad worden geformaliseerd.

Vraag 5
Klopt het dat de registraties in het Focal Point Travellers alleen raadpleegbaar zijn door Europol?

---

[1] Kamerstuk 29 754, nr. 386.

Antwoord 5
Ja. Met het oog op de gevoelige aard van deze informatie en intelligence, is slechts een beperkt aantal Europol ambtenaren en vertegenwoordigers van de lidstaten geautoriseerd voor toegang tot deze gegevens. Hierbij verwijs ik u ook graag naar mijn brief van 28 april jl. met de beantwoording van de vragen van het lid Segers over de cijfers van Europol over jihadgangers. In navolging van de aanslagen in Brussel, is een Joint Liaison Team (JLT) opgericht binnen het ECTC waar contraterrorisme experts van de lidstaten in deelnemen. Het doel van het JLT is deze analyses continu te ondersteunen. Ook Nederland is lid van dit JLT.

Vraag 8
Hoe kan het dat in het Focal Point Travellers meer jihadgangers staan geregistreerd dan in het voor alle lidstaten raadpleegbare EIS en vormt dat een veiligheidsrisico?

Antwoord 8
Nederland registreert zoals toegelicht bij de beantwoording van vragen 2 en 10 in het SISII en via Interpol. Zoals ook toegelicht bij het antwoord op vraag 4, 6 en 7 worden die systemen ingezet voor de uitvoering van grenscontroles, reguliere politie controles, opsporing en handhaving.
Aanvullend op het SISII en Interpol, wordt informatie gedeeld in het EIS en het Focal Point Travellers. Gebaseerd op tactische en operationele overwegingen hebben de lidstaten aanvullend besloten gevoelige informatie te delen met het Focal Point Travellers voor analyse, en parallel daaraan of in een latere fase in opsporingsonderzoeken, informatie te registreren in het EIS. Zo worden bijvoorbeeld de resultaten van analyse uit het Focal Point Travel bestendigd in onderzoek op nationaal niveau en leiden daarna tot registratie van informatie in het EIS. Voor nadere toelichting op de functie van het Focal Point Travellers en het EIS verwijs ik u ook graag naar mijn brief van 28 april jl. met de beantwoording van de vragen van het lid Segers over de cijfers van Europol over jihadgangers.

Vraag 9
Hoeveel registraties in het EIS dubbelen met registraties in het Focal Point Travellers?

Antwoord 9
In april waren er 4044 jihadgangers geregistreerd in het EIS (waarvan 1615 door de EU lidstaten, 2429 door derden) en 5.353 geverifieerde jihadgangers bij het Focal Point Travellers staan geregistreerd (waarvan 2.956 geverifieerde jihadgangers geregistreerd door de EU lidstaten). De cijfers van geregistreerde jihadgangers zijn aan constante verandering onderhevig. In april waren er 1329 exacte identiteitsovereenkomsten met personen geregistreerd in het EIS en het Focal Point Travellers. Afhankelijk van lopend onderzoek, zijn er potentieel 480 aanvullende identiteitsovereenkomsten.

Vraag 11
Hoeveel jihadgangers staan naar schatting niet geregistreerd in het Focal Point Travellers of het EIS?

Antwoord 11
Het is niet mogelijk met zekerheid te zeggen hoeveel onbekende jihadgangers niet geregistreerd zijn in het Focal Point Travellers of het EIS, noch in enig ander system, zoals het SISII.

Vraag 12
Stond één van de aanslagplegers in het EIS of het Focal Point Travellers geregistreerd? Zo ja, in welk register en vanaf welk moment?

Antwoord 12
Ervan uitgaande dat u verwijst naar de aanslagen in Parijs of Brussel in de afgelopen maanden meld ik u het volgende. Europol werkt nauw samen met de Belgische en Franse autoriteiten ter ondersteuning van hun onderzoeken naar de aanslagen in Brussel en Parijs. Vanwege deze lopende onderzoeken wordt hierover door Europol op dit moment geen informatie gedeeld. Het is

niet mogelijk voor een lidstaat om te zien of een persoon in het verleden geregistreerd stond in het EIS.